

GMINA ŁUKOWA

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU
I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY ŁUKOWA
na lata 2011-2032**

Łukowa 2011

Spis treści

Wstęp.....	3
Horyzont czasowy programu.....	4
Diagnoza stanu.....	4
Cele i zadania programu.....	5
Rodzaj, stan, ilość i miejsce występowania wyrobów zawierających azbest.....	6
Harmonogram realizacji celów i zadań programu.....	25
Szacunkowe koszty realizacji programu.....	28
Źródła finansowania programu.....	29
Zgodność programu z przepisami prawnymi oraz dokumentami programowymi.....	32
Zarządzanie programem, monitoring i ocena wdrażania programu.....	36

Wstęp

Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 maja 2002 roku przyjęła „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” Program ten obejmuje okres 30-letni, tj. lata 2003 - 2032.

Realizacja zadań przewidzianych w w/w „Programie ..” wymaga zaangażowania administracji publicznej i różnych instytucji działających na trzech poziomach:

- centralnym: Rada Ministrów, minister właściwy do spraw gospodarki, Główny Koordynator "Programu ..." (w strukturze ministerstwa),
- wojewódzkim: wojewoda, samorząd województwa,
- lokalnym: samorząd powiatowy, samorząd gminny.

Podstawowe cele programu to oczyszczenie terytorium Polski z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest, wyeliminowanie spowodowanych azbestem negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców Polski, a także sukcesywna likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie, w określonym czasie, do spełnienia wymogów ochrony środowiska.

Szacunkowe dane dotyczące ilości wyrobów zawierających azbest w układzie wojewódzkim (wg stanu na 2000 r.) wskazują, że największe ich nagromadzenie występuje na terenie województw: mazowieckiego i lubelskiego.

Proces usuwania wyrobów zawierających azbest, zgodnie z zapisami krajowego programu, powinien być zakończony w 2032 r. Wynika to z bardzo dużej ilości tych wyrobów oraz potrzebnych środków finansowych na realizację programu rządowego. Na terenie województwa lubelskiego znajduje się ok. 2 mln ton wyrobów zawierających azbest, co stanowi ok. 15 % z ilości tych odpadów występujących na terytorium kraju. Natomiast powiat biłgorajski znajduje się na dziewiątej pozycji w województwie pod względem ilości wyrobów azbestowych.

Tak wysoki stopień nagromadzenia azbestu wynika z faktu, że na terenie woj. lubelskiego zlokalizowane były 4 zakłady produkujące wyroby azbestowe tj. Lubelskie Zakłady Eternitu w Lublinie, Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe Ceramiki Budowlanej w Niemcach, Zakład Produkcji Płytek Azbestowo-Cementowych w Końskowoli oraz Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Parczewie.

Problem azbestu nie ogranicza się tylko do byłych zakładów i ich pracowników. Ogromne zagrożenie dla środowiska włóknami azbestu następuje wskutek korozji płyt azbestowych jak również niewłaściwie przeprowadzane są prace remontowo-budowlane związane z wymianą elewacji bądź pokryć dachowych.

Ważna jest świadomość, że w praktyce ryzyko kontaktów z azbestem, podczas eksploatacji, usuwania, transportu i składowania można wyeliminować. Poważny niepokój budzi fakt, że usuwanie z dachów i elewacji wyrobów zawierających azbest przez przypadkowe i nieprofesjonalne firmy zwiększa tylko ryzyko zagrożenia pyłem azbestowym. Obserwuje się usuwanie bez żadnego zabezpieczenia uszkodzonych wyrobów azbestowo-cementowych i wywożenie ich na dzikie wysypiska w lasach czy odkrytych wyrobiskach. Często też demontowane płyty są ponownie wykorzystywane jako materiały pokryciowe. Dlatego też potrzebna jest większa edukacja ekologiczna wśród społeczeństwa, aby zapobiegać tego typu procederom.

Azbest stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. W związku z tym powstało wiele regulacji prawnych zakazujących stosowania i produkcji wyrobów zawierających ten minerał, a także nakazujących usunięcie wyrobów już istniejących.

Przy założonym okresie usuwania do 2032 r., wiele z tych wyrobów przekroczy wszelkie normy i granice bezpiecznego użytkowania. Dlatego niezwykle istotne jest ustalenie kolejności usuwania wyrobów zawierających azbest.

Horyzont czasowy programu

Proponuje się datę graniczną zgodną z „Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032” i „Programem usuwania wyrobów zawierających azbest dla terenu województwa lubelskiego na lata 2009-2032”

Planowany program usuwania azbestu dla gminy Łukowa obejmuje lata 2011 – 2032.

Diagnoza stanu

Na terenie gminy Łukowa znajduje się ok. 2678 ton płyt azbestowo-cementowych z czego 2463 ton jest w ciągłym użyciu (stan marzec 2011).

Gmina łącznie					
Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Ilość płyt azbestowo-cementowych wycofanych z użycia		
m2	tony	sztuki	m2	tony	sztuki
141 431,37	2 475,040	117 066	12 256,84	214,75	10 219

Na terenie gminy Łukowa składowane jest przez mieszkańców 214,75 ton płyt azbestowo cementowych wycofanych z użycia. Składowane płyty najczęściej nie są zabezpieczone przed czynnikami atmosferycznymi.

W celu zakwalifikowania wyrobów zawierających azbest do dalszego użytkowania lub usunięcia oraz określenia stopnia pilności działań naprawczych, właściciele obiektów posiadających obiekty z wyrobami zawierającymi azbest powinni wykonać ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów według załącznika nr 1 - Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 2 kwietnia 2004 r. (Dz. U. nr 71 poz. 649).

Stan techniczny pokryć azbestowo-cementowych z ogólnej ilości określa się jako dobry i średni. Należy zaznaczyć, że odpowiednie zabezpieczenie wyrobów zawierających azbest np. poprzez pomalowanie, może przedłużyć ich żywotność, jednak nie uchroni przed ich całkowitym usunięciem.

Cele i zadania programu

Celem programu jest:

- spowodowanie oczyszczenia obszaru gminy z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest,
- wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców gminy spowodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań,
- spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie, w określonym horyzoncie czasowym, do spełnienia wymogów ochrony środowiska,
- stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- pomoc mieszkańcom gminy w realizacji kosztownej wymiany płyt cementowo – azbestowych zgodnie z przepisami prawa.

Zadaniem programu jest określenie warunków sukcesywnego usuwania wyrobów zawierających azbest. W programie zawarte zostały:

- oszacowane ilości wyrobów azbestowych oraz ich rozmieszczenie na terenie gminy,
- szacunki jednostkowych kosztów usuwania dachowych pokryć azbestowych i płyt azbestowo cementowych,
- propozycje odnośnie udzielania przez samorząd pomocy mieszkańcom w realizacji programu,
- potrzeby kredytowe.

Rodzaj, stan, ilość i miejsce występowania wyrobów zawierających azbest

Zestawienie ilości płyt azbestowo-cementowych na terenie gminy wykonane zostało na podstawie ankiet wypełnionych przez mieszkańców gminy Łukowa. W zestawieniu przyjęto założenia:

- dla płyt falistych:

$$1,25 \text{ m}^2 = 18 \text{ kg} = 1 \text{ sztuka}$$

- dla płyt płaskich:

$$1 \text{ m}^2 = 12 \text{ kg} = 1 \text{ sztuka}$$

Tabele podzielono na miejscowości (dla osób prywatnych) oraz osobną tabelę dla budowli gminnych.

Typ płyty: F - falista, P – płaska, zapis F/P lub P/F oznacza występowanie na terenie posesji płyt zarówno falistych jak i płaskich. W przypadku występowania na posesji obu rodzajów płyt ich ilość podana jest w kolejności w jakiej pojawiają się w rubryce typ.

Łukowa I

Nazwisko	Nr posesji	Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Typ	Ilość płyt azbestowo-cementowych wycofanych z użycia			Typ	Uwagi
		m ²	tony	sztuki		m ²	tony	sztuki		
Grelak Henryk	1	230	4,140	184	F					
Mach Stanisław	1a	300	5,400	240	F					
Szostak Krzysztof	2a	460	8,280	368	F					
Bielański Henryk	2a	340	6,120	272	F					
Kniaź Andrzej	4	350	6,300	280	F					
Grasza Janusz	5	85	1,530	68	F	25,00	0,45	20	F	2 formularze
Wróbel Grzegorz	6	300	5,400	240	F					
Jamińska Patrycja	7	240	4,320	192	F	22,22	0,4	18	F	2 formularze
Bździuch Stanisław	11	240	4,320	192	F	22,22	0,4	18	F	2 formularze
Dyrka Jadwiga	13	713	12,834	570	F					
Bieg Artur	14	186	3,348	149	F					
Gaca Grzegorz	18	460	8,280	368	F					
Ferenc Tomasz	19	980	17,640	784	F					
Wenek Wojciech	20	700	12,600	560	F	83,33	1,5	67	F	2 formularze
Grasza Krzysztof	21	460	8,280	368	F	19,44	0,35	16	F	2 formularze
Stelmach Wiesław	22	150	2,700	120	F					
Gardyras Bogumiła	25	160	2,880	128	F					
Hyz Krzysztof	27a	630	11,340	504	F					
Sielezin Andrzej	28	300	5,40	240	F					
Maciocha Zofia	31	580	10,440	464	F	111,11	2	89	F	
Kozyra Zofia	32	330	5,940	264	F					
Kotuła Maria	33	210	3,780	168	F					
Senetra Marian	39	120	2,160	96	F					
Ferenc Zofia	39a	280	5,040	224	F					
Szostak Mieczysław	40	400	7,200	320	F					
Paluch Jan	44	220	3,960	176	F	44,44	0,8	36	F	2 formularze
Olszewski Marian	45	400	7,200	320	F					
Rybak Paweł	46	780	14,040	624	F					

Nazwisko	Nr posesji	Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Typ	Ilość płyt azbestowo-cementowych wycofanych z użycia			Typ	Uwagi
		m ²	tony	sztuki		m ²	tony	sztuki		
Jabłoński Stanisław	47	240	4,320	192	F					
Majkowski Marian	55	240	4,320	192	F					
Danilewicz Iweta	57	250	4,500	200	F					
Naklicka Kazimiera	58	240	4,320	192	F					
Bielica Barbara, Paluch Danuta	60	230	4,140	184	F					
Kornik Andrzej	61	510	9,180	408	F					
Grzyb Józef	62	400	7,200	320	F					
Kaper Jan	64	350	6,300	280	F					
Hadacz Anna	66a	64	1,152	51	F					
Ćwik Małgorzata	68	380	6,840	304	F					
Pakarowski Jan	69	640	11,520	512	F					
Wróbel Kazimierz	70	180	3,240	144	F					
Buczko Janusz	72	380	6,840	304	F					
Stefaniuk Ewa	73	410	7,380	328	F					
Dzikoń Bogdan	74	500	9,000	400	F					
Grzyb Edward	74a	74	1,332	60	F					
Bździuch Wiesław	75	450	8,100	360	F					
Gaca Artur	77	330	5,940	264	F					
Tadra Jan	81	160	2,880	128	F	277,78	5		F	2 formularze
Rój Barbara	85					125,00	1,5	125	P	
Turczyniak Janusz	86	120	2,160	96	F					
Grabias Aneta	86a					194,44	3,5	156	F	
Huba Adam	92	60	1,080	48	F					
Buczko Danuta i Feliks	93	240	4,320	192	F					
Rozmyślak Jan	94	190	3,420	152	F					
Goch Grzegorz	104	300	5,400	240	F					
Grzyb Krzysztof	105	420	7,560	336	F					
Kozyra Mirosław	106	470	8,460	376	F					
Mazur Zdzisław	109	170	3,060	136	F					
Korzeń Teresa	111	180	3,240	144	F					

Nazwisko	Nr posesji	Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Typ	Ilość płyt azbestowo-cementowych wycofanych z użycia			Typ	Uwagi
		m²	tony	sztuki		m²	tony	sztuki		
Gałka Katarzyna	113	80	1,440	64	F					
Ferens Józef	114	200	3,600	160	F					
Barszczyński Stanisław	115	230	4,140	184	F					
Wenek Katarzyna	118a	548	9,864	438	F					
Grzyb Stanisław	119	270	4,860	216	F					
Polanowska Elżbieta	120	350	6,300	280	F					
Bryła Kazimiera	121	350	6,300	280	F					
Kurowska Maria	124	130	2,340	104	F					
Suma		20 940,00	376,920	16 752		925,00	15,9	543		

Łukowa II

Nazwisko	Nr posesji	Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Typ	Ilość płyt azbestowo-cementowych wycofanych z użycia			Typ	Uwagi
		m²	tony	sztuki		m²	tony	sztuki		
Michalec Bogdan	125	315	5,67	252	F					
Mach Jan	126	412	7,416	330	F					
Słoma Andrzej	128	1030	18,54	824	F					
Jach Janusz	129	500	9	400	F					
Stelmach Stanisław	130	250	4,5	200	F	166,67	3	133	F	2 formularze
Grzyb Stanisław	131	220	3,96	176	F					
Jagucak Stanisław	134	275	4,95	220	F					
Kuszka Marian	135	250	4,5	200	F	111,11	2	89	F	2 formularze
Kuszka Andrzej	136	480	5,76	480	P					
Paczwa Kazimierz	137	520	9,36	416	F					
Grzyb Janina	138	540	9,72	432	F					
Marmajewska Ewa	140	160	2,88	128	F	80,00	0,96	80	P	2 formularze
Wyrwa Józef	141	510	9,18	408	F					

Nazwisko	Nr posesji	Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Typ	Ilość płyt azbestowo-cementowych wycofanych z użycia			Typ	Uwagi
		m ²	tony	sztuki		m ²	tony	sztuki		
Presz Kazimiera	142	150	2,7	120	F					
Hajda Józef	143	120	2,16	96	F					
Hajda Józef	144	12	0,216	10	F					
Mach Mieczysław	146	180	3,24	144	F					
Łazorczyk Stefan	147	456	8,208	365	F					
Runowicz Bogusław	149	400	7,2	320	F					
Osuch Henryk	150	910	16,38	728	F					
Hajda Stanisława	151	450	8,1	360	F					
Kowalik Bogusław	154	340	6,12	272	F					
Kopciuch Maria	156	250	4,5	200	F	60,00	1,08	75	F	2 formularze
Łuszczak Andrzej	157	680	12,24	544	F	680,00	12,24	850	F	2 formularze
Szczur Halina i Janusz	158	230	4,14	184	F					
Wróbel Anna	160	438	7,884	350	F					
Bieg Wiesław	162	284	5,112	227	F					
Grzyb Edward	163	182/484	2,18/6,29	182/605	P/F					płaskie 182m ² , faliste 484m ²
Ożga Janusz	164	600/190	7,8/2,28	750/190	F/P					600 m ² falisty, 190 m ² płaski
Mielniczek Janusz	166	600	10,8	480	F					
Gronowski Stefan	167	300	5,4	240	F					
Pękała Stanisław	168	1200	21,6	960	F					
Chmiel Franciszek	170	400	7,2	320	F					
Jeleń Stanisław	174	570	10,26	456	F					
Szabat Ewa	175	80	1,44	64	F					
Silezin Henryk	178	175	3,15	140	F					
Grabacz Janusz	179	250	4,5	200	F					
Grzyb Stanisław	180	1000	18	800	F					
Matysiak Ryszard	184	120	2,16	96	F	200,00	3,6	250	F	2 formularze
Suchorzepa Dariusz	186	480	8,64	384	F					
Kowalczyk Krystyna	187	270	4,86	216	F					
Puchacz Mieczysław	188	60	1,08	48	F					
Szostak Pintel Józefa	190	150	2,7	120	F					
Farion Adam	194					38,89	0,7	49	F	

Nazwisko	Nr posesji	Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Typ	Ilość płyt azbestowo-cementowych wycofanych z użycia			Typ	Uwagi
		m ²	tony	sztuki		m ²	tony	sztuki		
Leśniak Jan	196	525	9,45	420	F					
Kurowski Eugeniusz	197	206	3,708	165	F					
Cencora Andrzej	199	340	6,12	272	F					
Sołtys Wiesława	200	125	2,25	100	F					
Osuch Mieczysław	201	530	9,54	424	F					
Leśniak Józef	204	120	2,16	96	F					
Buczek Mariusz	206	550	9,9	440	F					
Rój Beata	209	550	9,9	440	F					
Pluskwa Józef	211	150	2,7	120	F					
Syty Zbigniew	215	550	9,9	440	F					
Osuch Jadwiga	216	300	5,4	240	F					
Szołdziński Paweł	217	380	6,84	304	F					
Bosak Mirosław	218	153,75	2,7675	123	F					
Tworzewski Mirosław	224	270	4,86	216	F					
Grzyb Krzysztof	226	580	10,44	464	F					
Kuszka Jan	227	50	0,9	40	F					
Turczyniak Mirosław	228	125	2,25	100	F					
Jabłoński Józef	230	232	4,176	186	F					
Golba Renata	236	130	2,34	104	F					
Padyasek Stanisław	241	280	5,04	224	F	250	4,5	200	F	2 formularze
Padiasek Jan	244	120	1,44	120	P					
Grzyb Dariusz		40	0,72	32	F					
suma		23779,75	416,78	19706		1586,67	28,08	1726		

Łukowa III

Nazwisko	Nr posesji	Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Typ	Ilość płyt azbestowo-cementowych wycofanych z użycia			Typ	Uwagi
		m ²	tony	sztuki		m ²	tony	sztuki		
Rój Maria i Tadeusz	249					300	3,6	300	P	
Grzyb Ryszard	268	238/70	3,09/0,84	297/70	P/F					238 m ² falisty i 70 szt. płaski
Kurowski Jan	269	187,5	3,375	150	F					
Bździuch Krzysztof	271	287,5	5,175	230	F					
Rorata Stanisław	272	200	3,6	160	F					
Rój Marian	273	625	11,25	500	F					
Myszka Piotr	275	268,75	4,8375	215	F					
Waluda Stanisław	278	125	2,25	100	F	150	2,7	120	F	2 formularze
Dziurdza Józef	280	650	11,7	520	F					
Peć Jan	283	475	8,55	594	F					2 formularze
Pietryszak Marian	284	250	4,5	200	F					
Jakuś Stanisław	287	437,5	7,875	350	F					
Osuch Stanisław	288	312,5	5,625	250	F					
Sobczak Leszek	294	50	0,9	40	F	70	1,26	56	F	2 formularze
Pikuta Jan	295	125	2,25	100	F	62,5	1,125	50	F	2 formularze
Lewański Dariusz	296	350	6,3	280	F					
Pakurowski Tomasz	298	687,5	12,375	550	F					
Polasiński Stanisław	299	312,5	5,625	250	F					
Kozyra Marek	301	360	6,48	288	F					
Kubów Krzysztof	302	520	9,36	508	F					
Dudeczka Andrzej	303	200	3,6	160	F					
Ciepla Ryszard	304	722,5	13,005	578	F					
Grzyb Jan	305	600	10,8	750	F					
Kaper Janusz	310	700	12,6	560	F					
Kędziński Ryszard	311	684	12,312	855	F					
Grzyb Stanisław	316	750	13,5	600	F					
Czarny Andrzej	317	437,5	7,875	350	F					
Stelmach Aleksander	318	280	5,04	224	F					
Lachowski Piotr	319	200	3,6	160	F					

Nazwisko	Nr posesji	Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Typ	Ilość płyt azbestowo-cementowych wycofanych z użycia			Typ	Uwagi
		m ²	tony	sztuki		m ²	tony	sztuki		
Karwacki Józef	322	375	6,75	300	F					
Peć Mirosław	323	305	5,49	244	F	302	5,436	242	F	2 formularze
Jabłoński Leszek	324	134,4	2,4192	168	F					
Mazur Józef	325	500	9	400	F					
Mazur Bronisław	326	437,5	7,875	350	F					
Osuch Piotr	329	602,5	10,845	482	F					
Kozyra Stanisław	330					375	6,75	300	F	
Iwaniec Jan	332	625	11,25	500	F					
Makuch Władysław	335	437,5	7,875	350	F					
Grzyb Jan s. Mateusza	336	200	3,6	160	F					
Świrk Ryszard	342	675	12,15	540	F					
Pękala Józefa	348	250	4,5	200	F					
Pękala Józefa	350	875	15,75	700	F					
Kowalik Krzysztof	352	262,5	4,725	210	F					
Dyniec Aleksander	355a	350	6,3	280	F	250	4,5	200	F	2 formularze
Rój Jerzy	357	125	2,25	100	F					
Lembrzk Jan	362	604	10,872	483	F					
Pluskwa Regina	363	1125	20,25	900	F					
Rój Józef	364	368	6,624	460	F					
Wszola Teresa	368a	760	13,68	950	F					
Kożuszek Renata i Zbigniew	371	200	3,6	160	F					
Jagucak Halina i Mirosław	374					187,5	3,375	150	F	
Świrk Łukasz	383	220	3,96	176	F					
Popowicz Agnieszka	384	62,5	1,125	50	F					
Ćwik Krzysztof	385	320	5,76	256	F					
Kraczek Andrzej	387	525	9,45	420	F					
Kraczek Mirosław	388	250	4,5	313	F					
Słoma Waldemar	389	100	1,8	80	F					
Goch Grzegorz	391a					200	3,6	160	F	
Buczko Mieczysław	393	337,5	6,075	270	F					
suma		22132,15	396,7647	19372		1897	32,346	1578		

Łukowa IV

Nazwisko	Nr posesji	Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Typ	Ilość płyt azbestowo-cementowych wycofanych z użycia			Typ	Uwagi
		m ²	tony	sztuki		m ²	tony	sztuki		
Szostak Andrzej	399	730	13,14	584	F					
Iwaniec Jan	402					162,5	2,925	130	F	
Kuśmierz Mirosław	416	300	5,4	240	F					
Karwon Mirosław	447	200	3,6	160	F	240	4,32	192	F	2 formularze
Kostecki Jan	453	190	3,42	152	F					
Czerniak Stanisław	460	350	6,3	280	F					
Kozyra Stanisław	462	60	1,08	48	F	83,4	1,5012	67	F	2 formularze
Osuch Piotr	463	625	11,25	500	F					
Zajac Paweł	481	250	4,5	200	F	87,5	1,575	70	F	2 formularze
Skorupska Edyta	482	280	3,36	280	P					
Dudeczka Ryszard	490	160	2,88	128	F					
Jurkiewicz Wojciech	494					400	7,2	320	F	
Panos Dariusz	497					287,5	5,175	230	F	
Grzyb Stanisław	498	300	5,4	240	F					
Hyz Leszek	500	450	8,1	360	F					
Dyniec Teresa	512	216	3,888	173	F					
Ciepla Ryszard	530	400	7,2	320	F					
Paczwa Marianna	533	200	3,6	160						
Wilczak Jan	556					160	2,88	128	F	
Gaca Janusz	558	500	9	400	F					
Skiba Wioleta		310	5,58	248	F					
suma		5521	97,698	4473		1420,9	25,5762	1137		

Chmielek I

Nazwisko	Nr posesji	Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Typ	Ilość płyt azbestowo-cementowych wycofanych z użycia			Typ	Uwagi
		m²	tony	sztuki		m²	tony	sztuki		
Tadra Zbigniew	4	200	3,6	160	F					
Tadra Jan	4a	625	11,25	500	F					
Paczwa Kazimierz	5	160	2,88	128	F					
Paczwa Maria	6	62,5	1,125	50	F					
Utkala Ryszard	7	230	4,14	184	F					
Regiel Monika i Leszek	10	130	2,34	104	F					
Majda Krystyna	13	263	4,734	210	F					
Bielak Bronisław	16	200	3,6	160	F					
Kida Stanisław	16a	220	3,96	176	F					
Grzyb Marian	17	270	4,86	216	F					
Tworzewski Wojciech	18	1000	18	800	F					
Skubis Krzysztof	19	340	6,12	272	F					
Zawidczak Maria	26a	400	7,2	320	F					
Szostak Zdzisław	27	370	6,66	296	F	58,75	1,0575	47	F	2 formularze
Rój Józef	27	140	2,52	112	F					
Niedzielski Tadeusz	28	700	12,6	560	F					
Buczek Jan	31	460/150	5,98/1,8	368/150	F/P					faliste 460 m², płaskie 150 m²
Smolak Maria	32	260	4,68	208	F					
Krzos Ewa	33	160	2,88	128	F					
Rój Jan	35	300	5,4	240	F					
Jeleń Marianna	38					140	1,68	140	P	
Gałka Kazimierz	39	670	12,06	536	F					
Bosak Eugeniusz	41	520	6,24	520	P					
Kuska Maria	42	90/200	1,08/2,6	90/160	P/F					płaski 90 m², falisty 200 m²
Juda Mirosław	43	280	5,04	224	F					
Otkala Krystyna	46	542	9,756	434	F					
Czerniak Jan	47	580	10,44	464	F					
Silezin Czesław	49	396	7,128	317	F					

Nazwisko	Nr posesji	Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Typ	Ilość płyt azbestowo-cementowych wycofanych z użycia			Typ	Uwagi
		m ²	tony	sztuki		m ²	tony	sztuki		
Łysiak Henryk	50	702	12,636	562	F					
Świerczek Elżbieta	52	360	6,48	288	F					
Chmiel Zenon	53	516	9,288	413	F	370	6,66	296	F	
Szymanik Henryk	54	500	6	500	P					
Wyrwa Mirosław	55	550	9,9	440	F					
Grzyb Krzysztof	57	366	6,588	293	F	110	1,98	88	F	2 formularze
Kowal Janina	58	280	5,04	224	F					
Koman Tadeusz	59	520	9,36	416	F					
Marczak Dariusz	60a	160	2,88	128	F					
Hyz Henryk	60	530	9,54	424	F	270	4,86	216	F	2 formularze
Kuceł Janusz	61	750	13,5	600	F					
Paczwa Jan	63a	700	12,6	560	F					
Dybel Stanisław	64	640	11,52	512	F					
Dubel Jan	64a	210	3,78	168	F					
Ostasz Marianna	65	240	4,32	192	F					
Pyda Jan	65a	130	2,34	104	F					
Jabłoński Janusz	66	440	7,92	352	F					
Bańkowski Henryk	67	320	5,76	256	F					
Kryń Mariusz	69	475	8,55	380	F					
Wierzbowski Edward	70	260	4,68	208	F					
Kaczorowski Janusz	72	380	6,84	304	F					
Grzelak Jadwiga	75	100	1,8	80	F					
Szumska Małgorzata	78	400	7,2	320	F					
Tworzewski Henryk	79	500	9	400	F					
Czerwonka Andrzej	79a	80	1,44	64	F					
Padjosek Józef	80	300	5,4	240	F					
Zawadzińska Danuta	83				F	180	3,24	144	F	
Gajur Joanna	84	230	4,14	184	F	150	2,7	120	F	2 formularze
Stelmach Stanisław	86	337	6,066	270	F					
Tworzewski Jan	87	455	8,19	364	F					

Nazwisko	Nr posesji	Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Typ	Ilość płyt azbestowo-cementowych wycofanych z użycia			Typ	Uwagi
		m ²	tony	sztuki		m ²	tony	sztuki		
Maciocha Jan		410	4,92	410	P					
suma		21759,5	378,351	17742		1278,75	22,18	1051		

Chmielek II

Nazwisko	Nr posesji	Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Typ	Ilość płyt azbestowo-cementowych wycofanych z użycia			Typ	Uwagi
		m ²	tony	sztuki		m ²	tony	sztuki		
Koszarny Józef	88	500	9	400	F					
Rój Jan	89	525	9,45	420	F					
Kniaż Alicja	90	300	5,4	240	F					
Buczko Andrzej	97	300	5,4	240	F					
Czarny Krzysztof	98	690	12,42	552	F					
Gumiela Jan	99	530	9,54	424	F					
Kutys Zdzisław	101	400	7,2	320	F					
Żuk Bronisława i Żuk Michał	113	120	2,16	96	F					
Buczek Mirosław	122	225	4,05	180	F					
Pokarowski Tomasz	123	650	11,7	520	F					
Bielański Tomasz	132	230	4,14	184	F					
Połuch Jan	133	350	6,3	280	F					
Gumiela Mirosław	134	250	4,5	200	F					
Bochniak Henryk	141	102	1,836	82	F					
Wesołowska Anna	142	550	9,9	440	F					
Pokarowski Ryszard	143	530	9,54	424	F					
Sokal Zbigniew	146	426	7,668	341	F	110	1,98	88	F	
Chmiel Robert	150	240	4,32	192	F					
Szwedo Janina	161	187,5	3,375	150	F					
Tupaj Mariusz	169	250,00	4,5	200	F	100,00	1,8	80	F	2 formularze

Nazwisko	Nr posesji	Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Typ	Ilość płyt azbestowo-cementowych wycofanych z użycia			Typ	Uwagi
		m ²	tony	sztuki		m ²	tony	sztuki		
Schab Leszek	174	875	15,75	700	F					
Pyzio Stanisław	177	575	10,35	460	F					
Dzikoń Stanisław	179	225	4,05	180	F					
Zwolińska Jolanta	201					150	2,7	120	F	
Szymański Henryk	203a	100	1,8	80	F					
Hyz Stanisław	206a					150	2,7	120	F	
Wardach Zbigniew	208a	53	0,954	42	F					
Buczek Tadeusz	210	225	4,05	180	F					
Dybiak Stanisław	215	850	15,3	680	F					
Palluch Krystyna	216	122,22	2,2	98	F					
Smoła Wiesław	219	212,5	3,825	170	F	62,5	1,125	50	F	2 formularze
Dyjać Teresa	221	122/60	1,59/0,72	98/60	F/P					122 m ² faliste i 60 m ² płaskie
Ziembicki Tadeusz	226	800	14,4	640	F					
Buczek Eugeniusz	230	350	6,3	280	F					
Kardasz Stanisław	231					87,5	1,575	70	F	
suma		11925,22	213,688	9553		660,00	11,88	528		

Podsośnina

Nazwisko	Nr posesji	Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Typ	Ilość płyt azbestowo-cementowych wycofanych z użycia			Typ	Uwagi
		m ²	tony	sztuki		m ²	tony	sztuki		
Golec Beata i Zbigniew	176	250	4,5	200	F					
Domagała Renata	260	260	4,68	208	F					
Osuch Mieczysław	572	260	4,68	208	F					
Zajac Krystyna	574	115	2,07	92	F					
Utkala Janusz	575	487,5	8,775	390	F	112,5	2,025	90	F	2 formularze

Nazwisko	Nr posesji	Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Typ	Ilość płyt azbestowo-cementowych wycofanych z użycia			Typ	Uwagi
		m²	tony	sztuki		m²	tony	sztuki		
Machnio Janusz	576	200	3,6	160	F	450	8,1	360	F	2 formularze
Woziwoda Marek	577	550/96	7,15/1,15	440/96	F/P					falisty 440 szt. i płaski 96 m²
Matysiak Kazimierz	578	120	2,16	96	F					
Pękala Zofia i Józef	579	500	9	400	F					
Mędryk Zbigniew	580	130	2,34	104	F	120	2,16	96	F	2 formularze
Wójtowicz Marian	582	50	0,9	40	F					
Kowalczuk Janusz	584					250	4,5	200	F	
Kowalczuk Dariusz	585	240	4,32	192	F	170	3,06	136	F	2 formularze
Bździuch Waldemar	587	350	6,3	280	F					
Derewlak Zbigniew	586a	337,5	6,075	270	F					
Pękala Marianna i Józef	589	150	2,7	120	F					
Strus Tomasz	590	360	6,48	288	F					
Matysiak Krzysztof	592	100	1,8	80	F					
Bieg Marian	595	200	3,6	160	F					
Garbacz Janusz	599	200	3,6	160	F					
Krzeszowiec Tadeusz	600	475	8,55	380	F					
Stelmach Emilia	601	298	5,364	238	F					
Mędryk Stanisław	602	130	2,34	104	F					
Buczek Weronika	605	350	6,3	280	F					
suma		6209	108,434	4986		1102,5	19,85	882		

Pisklaki

Nazwisko	Nr posesji	Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Typ	Ilość płyt azbestowo-cementowych wycofanych z użycia			Typ	Uwagi
		m²	tony	sztuki		m²	tony	sztuki		
Majda Bożena	4					458	8,244	366	F	
Koman Aniela i Jan	5	200	3,6	160	F					
Korba Andrzej	10	450	8,1	360	F	100	1,8	80	F	2 formularze
Maciocha Joanna i Robert	12	50	0,9	40	F					
Malinowska Celina	15	50	0,9	40	F					
Ostasz Jan	16	400	7,2	320	F					
Tkaczyk Stanisława	18	400	7,2	320	F					
Padjasek Jan	19					810	14,58	648	F	
Pisklak Adolf	30					300	5,4	240	F	
Okoń Szczepan	31	277,78	5	222	F					
Ostasz Stanisław	32	300	5,4	240	F					
Matysek Józef	35					300	5,4	240	F	
Korba Janusz	36					260	4,68	208	F	
Granda Jadwiga	37a					100	1,8	80	F	
Żmudzka Maria	38	156	2,808	125	F					
Heske Anna	40	480	8,64	384	F					
Popowicz Leszek	41	120	2,16	96	F					
Kornik Dariusz	43	730	13,14	584	F					
Dziduch Mariusz	44	50	0,9	40	F					
Popowicz Sławomir	52	608	10,944	486	F					
Hyz Ewelina	52a	150	2,7	120	F					
Hyz Grażyna	53	330	5,94	264	F					
Hyz Andrzej	54	570	10,26	456	F					
Hyz Janusz	55	250	4,5	200	F					
Łysiak Janusz	56	608	10,944	486	F					
suma		6179,778	111,236	4944		2328	41,904	1862		

Szostaki

Nazwisko	Nr posesji	Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Typ	Ilość płyt azbestowo-cementowych wycofanych z użycia			Typ	Uwagi
		m ²	tony	sztuki		m ²	tony	sztuki		
Piotr Kozyra	2	222,22	4	178	F	222,22	4	178	F	2 formularze
Kusiak Elżbieta	5	562,5	10,125	450	F					
Szostak Tadeusz	6	550	9,9	440	F					
Paluch Antoni	7	300	5,4	240	F					
Paluch Józef	18	375	6,75	300	F					
Pukała Janusz	19	150	2,7	120	F					
suma		2159,72	38,88	1728		222,22	4,00	178		

Kozaki

Nazwisko	Nr posesji	Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Typ	Ilość płyt azbestowo-cementowych wycofanych z użycia			Typ	Uwagi
		m ²	tony	sztuki		m ²	tony	sztuki		
Kozak Józef	2	430	7,74	344	F					
Buczek Piotr	4	72	1,296	57,6	F					
Koman Henryk	5	150	2,7	120	F					
Koman Marian	6	660	11,88	528	F					
Kozak Wiesław	9	301	5,418	241	F					
Giereczak Józef	10	310	5,58	248	F					
Szcząchor Anna	12	150/210	1,8/2,73	150/168	P/F					płaski 150 m ² , falisty 210 m ²
Różańska Krystyna	13	100	1,8	80	F					
suma		2383	40,444	1936						

Osuchy

Nazwisko	Nr posesji	Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Typ	Ilość płyt azbestowo-cementowych wycofanych z użycia			Typ	Uwagi
		m²	tony	sztuki		m²	tony	sztuki		
Dolęski Andrzej	2	625	11,25	500	F					
Bodys Jerzy	7	192	3,456	154	F					
Osuch Ryszard	8	200	3,6	160	F					
Osuch Józef	9	380	6,84	304	F					
Kozaczuk Teresa	12	325	5,85	260	F					
Makuch Piotr	16					240	4,32	192	F	
Piskorski Krzysztof	17	290	5,22	232	F					
Kozyra Janusz	21	300	5,4	240	F					
Wenek Andrzej	23	220	3,96	176	F					
Osuch Leszek	24	300	5,4	240	F					
Matysiak Stanisław	26	500	9	400	F					
Pituła Józef	31	900	16,2	720	F					
Osuch Wiesław	33	130	2,34	104	F					
Osuch Zdzisław	34	500	9	400	F					
Paterak Kazimierz	37	450	8,1	360	F	200	3,6	160	F	2 formularze
Buczek Ludwik	38	240	4,32	192	F					
Kozyra Leszek	41	40	0,72	32	F					
suma		5592	100,656	4474		440	7,92	352		

Szarajówka

Nazwisko	Nr posesji	Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Typ	Ilość płyt azbestowo-cementowych wycofanych z użycia			Typ	Uwagi
		m ²	tony	sztuki		m ²	tony	sztuki		
Furgała Krzysztof	1	718,75	12,9375	575	F					
Kita Jan	3	240	4,32	192	F	62,5	1,125	50	F	2 formularze
Ćwik Janina	4	130	2,34	104	F					
Kraczek Kazimierz	5	937,5	16,875	750	F					
Wołoszyn Karol	6	800	14,4	640	F					
Senderek Adam	7	400	7,2	320	F	333,3	4	333	P	
Krzeszowiec Henryk	9	200	3,6	160	F					
Futa Krzysztof	10	192	3,456	154	F					
Legieć Bogdan	12	284/104	3,69/1,25	227/104	F/P					falisty 284 m ² , płaski 104 m ²
Kita Zdzisław	13	437,5	7,875	350	F					
Buszkiewicz Marek	14	212,5/5500	2,76/66	170/5500	F/P					falisty 170 szt., płaski 5500 szt.
Kapłon Anna	14	374	6,732	299	F					
Wołoszyn Dominika	16	500	9	400	F					
Rój Józefa	17	750	13,5	600	F					
Jamroz Tadeusz	19	187,5	3,375	150	F					
suma		11967,75	179,3105	10695		395,8	5,125	383		

Budynki gminne

Budynek	Miejscowość	Ilość używanych płyt azbestowo-cementowych			Typ
		m ²	tony	sztuki	
Lecznica dla zwierząt z garażem	Łukowa IV	420	7,56	336	F
SKR budynek gospodarczy	Łukowa IV	400	7,2	320	F
Przystanki autobusowe szt. 5	Cała gmina	62,5	1,13	50	F
suma		882,50	11,47	15,89	

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 71, poz. 649, z późn. zm.) nakłada na właścicieli lub zarządców obiektów, urządzeń budowlanych, instalacji przemysłowych lub innych miejsc zawierających azbest - obowiązek okresowej kontroli stanu tych wyrobów oraz sporządzenia oceny stanu i możliwości użytkowania wyrobów zawierających azbest. Ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest sporządza się zgodnie z załącznikiem nr 3 rozporządzenia.

Pierwszą kontrolę powinno się przeprowadzić w czasie wykonywania inwentaryzacji. Bezpieczne użytkowanie wyrobów z azbestem jest możliwe po stwierdzeniu braku widocznych uszkodzeń mogących stwarzać warunki dla emisji azbestu do środowiska.

Wykorzystywanie wyrobów zawierających azbest w sposób umożliwiający emisję azbestu do środowiska jest niedopuszczalne. Właściciel wyrobów z azbestem sporządza ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów w jednym egzemplarzu zachowując go w dokumentacji nieruchomości.

Jeśli z oceny wynika, że wyroby z azbestem otrzymały stopień pilności I – należy bezzwłocznie przystąpić do organizowania ich usunięcia i zakończenia ich wykorzystywania.

Jeśli z oceny wynika, że wyroby z azbestem otrzymały stopień pilności II – należy w czasie do 1 roku ponownie dokonać przeglądu i oceny stanu i możliwości dalszego bezpiecznego użytkowania.

Jeśli z oceny wynika, że wyroby z azbestem otrzymały stopień pilności III – należy w czasie do 5 lat ponownie dokonać przeglądu i oceny stanu i możliwości dalszego bezpiecznego użytkowania.

Po przeprowadzonej inwentaryzacji wynika:

- ok. 10 % (ok. 15 350 m²) wyrobów azbestowych na terenie gminy Łukowa otrzymało stopień pilności I
- ok. 27 % (ok. 41 500 m²) wyrobów azbestowych na terenie gminy Łukowa otrzymało stopień pilności II
- ok. 63 % (ok. 96 800 m²) wyrobów azbestowych na terenie gminy Łukowa otrzymało stopień pilności III

Harmonogram realizacji celów i zadań programu

Ze względu na dużą skalę występowania wyrobów azbestowych na terenie Gminy, zaleca pozyskać środki ze źródeł zewnętrznych by zgodnie z „Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” do 31 grudnia 2032 r. całkowicie usunąć azbest z obszaru Polski.

Po przyjęciu Programu przez Radę Gminy należy wybrać jedną z form pomocy i opracować zasady udzielania dofinansowania kosztów usuwania odpadów azbestowych powstałych przy likwidacji lub wymianie elementów budowlanych zawierających azbest.

O kolejności usuwania wyrobów azbestowych powinny decydować wyniki stanu technicznego pokrycia dachowego (rozdział 5 niniejszego opracowania).

Gmina Łukowa zakłada pozyskanie środków zewnętrznych na dofinansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest.

Poniżej zaproponowane zostały warianty finansowania programu.

WARIANT 1

Wariant 1 zakłada, że od 2011 r., Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska oraz samorząd gminy Łukowa sfinansują 50% kosztów przedsięwzięcia dla każdego gospodarstwa. Pozostałe 50 % kosztów poniesie właściciel nieruchomości.

Koszty obejmować będą demontaż, transport i utylizację wyrobów zawierających azbest.

Należy stworzyć szczegółowy harmonogram usuwania azbestu wśród mieszkańców gminy, by każdy mógł skorzystać z tej formy pomocy.

Przykładowo właściciel nieruchomości posiadający 150 m² pokrycia dachowego musi ponieść pozostałe koszty w wysokości 50 % przedsięwzięcia.

Właściciele nieruchomości muszą wziąć jednak pod uwagę dodatkowe koszty związane z zakupem i założeniem nowego pokrycia dachowego.

WARIANT 2

Wariant 2 zakłada, że od 2011 r., Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Fundusz Szwajcarsko - Polskiego Programu Współpracy sfinansują 100% kosztów przedsięwzięcia dla każdego gospodarstwa.

Koszty obejmować będą demontaż, transport i utylizację wyrobów zawierających azbest.

Właściciele nieruchomości muszą wziąć jednak pod uwagę dodatkowe koszty związane z zakupem i założeniem nowego pokrycia dachowego.

WARIANT 3

Wariant 3 zakłada, że od 2011 r., Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska oraz samorząd gminy Łukowa sfinansują po 50% kosztów przedsięwzięcia dla każdego gospodarstwa. Koszty obejmować będą demontaż, transport i utylizację wyrobów zawierających azbest.

Należy stworzyć szczegółowy harmonogram usuwania azbestu wśród mieszkańców gminy, by każdy mógł skorzystać z tej formy pomocy.

Właściciele nieruchomości muszą wziąć jednak pod uwagę dodatkowe koszty związane z zakupem i założeniem nowego pokrycia dachowego.

Z wymienionych wyżej rozwiązań Gmina przyjmuje do realizacji Wariant 2.

W ramach Wariantu 2 sugeruje się przyjęcie następującego harmonogramu przez Gminę.

Zadanie	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna
Powołanie Gminnego Koordynatora Projektu	2011 - 2012	Wójt
EDUKACJA EKOLOGICZNA Organizacja kampanii informacyjnej o szkodliwości azbestu, bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest, poprzez przygotowanie: - ulotek i informacji w sołectwach, - artykułów do prasy lokalnej, - stałej informacji na stronie internetowej Gminy.	2011 - 2032	Wójt

Zadanie	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna
Aktualizacja –coroczna komputerowej bazy danych o rodzaju, ilości i miejscach występowania azbestu na terenie gminy INWENTARYZACJA	2011 - 2032	Wójt, właściciele nieruchomości
Opracowanie mapy zagrożeń azbestem.	2011 - 2012	Wójt
Wypracowanie polityki dotyczącej likwidacji wyrobów zawierających azbest	2011 - 2012	Wójt
Założenie i prowadzenie rejestru wniosków o utylizację eternitu oraz realizacja na podstawie stopnia pilności stanu wyrobów zawierających azbest.	2011 - 2032	Wójt
Zabezpieczenie środków w budżecie Gminy na finansowanie programu.	2011 - 2032	Wójt, Rada Gminy
Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację programu. (WFOŚiGW oraz Fundusz Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.)	2011 – 2032	Wójt
Ogłoszenie przetargów, wyłonienie wykonawców zadania, (demontaż, transport) podpisywanie kontraktów.	2011 - 2032	Wójt
Usuwanie wyrobów zawierających azbest z obiektów oświatowych, użyteczności publicznej będących własnością Gminy	2011 - 2032	Wójt, uprawnione przedsiębiorstwa
Usuwanie wyrobów zawierających azbest z obiektów należących do osób fizycznych, prawnych i innych	2011 - 2032	Wójt, uprawnione przedsiębiorstwa
Oczyszczanie terenu gminy z „dzikich wysypisk” z odpadami zawierającymi azbest	2011 - 2032	Wójt, uprawnione przedsiębiorstwa
Bieżący monitoring realizacji „Programu usuwania azbestu...”	Co roku	Wójt
Przedstawienie Radzie Gminy sprawozdania z realizacji programu zgodnie z ustawą.	Co 2 lata	Wójt

	Okres obowiązywania programu					
	2011-2015	2016-2020	2021-2025	2026-2030	2031-2032	2011-2032
szacunkowa ilość wyrobów azbestowych do usunięcia [m ²]	34 929,14	34 929,14	34 929,14	34 929,14	13 971,66	153 688,2
szacunkowe koszty usunięcia wyrobów azbestowych [PLN]*	1 047 874	1 047 874	1 047 874	1 047 874	419 149,7	4 610 646

* przy założonych kosztach jednostkowych 30zł/m²

Podmioty prowadzące roboty demontażowe, transport i utylizację odpadów zawierających azbest, zgodnie z przepisami prawa, powinny posiadać adekwatne pozwolenia.

Sfinalizowanie zadania nastąpi po skompletowaniu odpowiednich dokumentów, tj. faktury za wykonaną usługę, dokumentu potwierdzającego zgłoszenie robót lub uzyskanie pozwolenia na budowę/rozbiórkę od Starosty Biłgorajskiego, karty przekazania odpadu oraz protokołu zdawczo - odbiorczego potwierdzającego realizację zadania (sporządzonego przez pracownika Urzędu Gminy Łukowa).

Szacunkowe koszty realizacji programu

Gmina nie przewiduje utworzenia punktu składowania odpadów azbestowych. Powstające z demontażu odpady będą bezpośrednio wywożone przez podmioty posiadające uregulowany stan formalnoprawny w tym zakresie na składowiska odpadów azbestowych.

Średni koszt usunięcia 1m² płyty cementowo-azbestowej wynosi ok. 30 zł brutto (cena demontażu, zapakowania płyt, transport i utylizacja). Przy utylizacji dużych ilości azbestu cena podlega negocjacji. Cena demontażu uzależniona jest również od wysokości budynku, gdyż przy zabudowie wysokiej konieczne jest rozstawienie rusztowań, co także wiąże się z dodatkowymi kosztami. Przybliżony koszt usunięcia wyrobów azbestowo-cementowych z terenu gminy Łukowa wynosi zatem:

Całość:

$$153\,688,21\text{ m}^2 \times 30\text{ zł/m}^2 = 4\,610\,646,3\text{ zł}$$

Koszt rocznie przy założeniu usuwania 6985,83 m²/rok:

$$4\,610\,646,3\text{ zł} / 22\text{ lata} = 209\,574,83\text{ zł/rok}$$

Łączny koszt usunięcia wyrobów azbestowych wynosi **4 610 646,3 zł** (przy założonych kosztach jednostkowych 30zł/m²).

	Okres obowiązywania programu					
	2011-2015	2016-2020	2021-2025	2026-2030	2031-2032	2011-2032
szacunkowa ilość wyrobów azbestowych do usunięcia [m ²]	34 929,14	34 929,14	34 929,14	34 929,14	13 971,66	153 688,2
szacunkowe koszty usunięcia wyrobów azbestowych [PLN]*	1 047 874	1 047 874	1 047 874	1 047 874	419 149,7	4 610 646

* przy założonych kosztach jednostkowych 30zł/m²

Koszt usuwania azbestu powinien być okresowo weryfikowany z uwagi na długi okres realizacji Programu – zmiana kosztu jednostkowego. Usuwanie płyt azbestowo-cementowych w tempie wyraźnie mniejszym niż 6985,83 m²/rok skutkowało będzie kumulacją kosztów w następnych latach. Uwzględnić należy również wzrost kosztów składowych ceny usunięcia m² płyty takich jak: demontaż, transport, utylizacja

Źródła finansowania programu

Źródła finansowania inwestycji ekologicznych związanych z gospodarką odpadami można podzielić na trzy grupy:

- Publiczne – np. pochodzące z budżetu państwa, miasta lub gminy lub pozabudżetowych instytucji publicznych,
- Prywatne – np. z banków komercyjnych, funduszy inwestycyjnych, towarzystw leasingowych,

- Prywatno-publiczne – np. ze spółek prawa handlowego z udziałem gminy.

Dominującymi formami finansowania inwestycji ekologicznych są:

- Zobowiązania kapitałowe – kredyty, pożyczki, obligacje, leasing
- Udziały kapitałowe – akcje i udziały w spółkach
- Dotacje.

W Polsce występują najczęściej następujące formy finansowania inwestycji w zakresie gospodarki odpadami:

- fundusze własne inwestorów,
- pożyczki, dotacje i dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów udzielane przez Narodowy i Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- kredyty preferencyjne udzielane np. przez Bank Ochrony Środowiska (BOŚ S.A.) z dopłatami do oprocentowania lub ze środków donatorów, kredyty komercyjne, kredyty konsorcjalne,
- zagraniczna pomoc finansowa udzielana poprzez fundacje i programy pomocowe,
- kredyty międzynarodowych instytucji finansowych (Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju - EBOiR, Bank Światowy),
- kredyty i pożyczki udzielane przez banki komercyjne,
- leasing.

Fundusz Szwajcarsko - Polskiego Programu Współpracy

W okresie od 1 stycznia 2011 roku do 30 czerwca 2015 roku Samorząd Województwa Lubelskiego będzie realizować we współpracy z samorządami lokalnymi projekt pt. „Pilotażowy system gospodarowania odpadami azbestowymi na terenie województwa lubelskiego wzmocniony sprawnym monitoringiem ilości oraz kontroli ich usuwania i unieszkodliwiania”.

Inicjatywa ta została podjęta w ramach obszaru priorytetowego „Środowisko i infrastruktura”, obszaru tematycznego „Odbudowa, remont, przebudowa i rozbudowa

podstawowej infrastruktury oraz poprawa stanu środowiska" Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.

O dofinansowanie ubiegać się mogą: osoba fizyczna nie będąca przedsiębiorcą, wspólnota i spółdzielnia mieszkaniowa z terenu gminy, która przystąpiła do projektu, a także: jednostka samorządu terytorialnego z terenu województwa lubelskiego (gmina lub powiat), które przystąpiły do projektu, oraz Województwo Lubelskie będące właścicielem obiektu, na którym znajdują się wyroby zawierające azbest lub działki, na której porzucono odpady zawierające azbest („dzikie wysypiska”).

Zakłada się 100% dofinansowanie i pokrycie kosztów usuwania azbestu z nieruchomości należących do osób fizycznych, czyli mieszkańców gminy. Refundacją objęte zostaną koszty związane z demontażem, odbiorem (załadunkiem, transportem, rozładunkiem) i unieszkodliwieniem odpadów zawierających azbest.

Szersze informacje znajdują się na stronie:

www.lubelskie.pl w dziale „Ekologia i ochrona środowiska”/”Gospodarka odpadami”/”Usuwanie wyrobów zawierających azbest”.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie

Wojewódzki Fundusz w Lublinie działa na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008, Nr 25, poz. 150) oraz statutu nadanego przez Ministra Środowiska w dniu 30 października 2010r. Jest samodzielną instytucją finansową, posiadającą osobowość prawną. Od piętnastu lat pełni istotną rolę w realizacji polityki ekologicznej na Lubelszczyźnie, wspierając finansowo przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska. Strategia w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi i gospodarki odpadami zakłada unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest zgodnie z Programem usuwania wyrobów zawierających azbest dla województwa lubelskiego i zgodnie z gminnymi programami usuwania azbestu. Na 2011 rok i dalsze przewiduje się 100% dotacje na usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy. W tym celu Gminy składają wnioski do WFOŚ i GW w Lublinie o dotacje na ten cel w terminie 30 listopada każdego roku na rok następny. Aby dotacja mogła być większa połączony został Wojewódzki Fundusz z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska. Środki finansowe funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej mogą być przeznaczane tylko na zadania ujęte w planach gospodarki odpadami.

Zgodność programu z przepisami prawnymi oraz dokumentami programowymi

Realizacja programu usuwania azbestu dla gminy Łukowa została przewidziana na lata 2011 – 2032.

Horyzont czasowy powyższego programu został określony zgodnie założeniem Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 maja 2002 roku, które zakłada, że azbest i wyroby zawierające azbest stosowane na terytorium Polski zostaną usunięte do 2032 roku – „Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032”.

Program usuwania azbestu dla gminy Łukowa jest zgodny „Programem usuwania wyrobów zawierających azbest dla terenu województwa lubelskiego na lata 2009-2032”

Przy opracowaniu programu usuwania azbestu dla gminy Łukowa wykorzystano następujące źródła informacji:

- Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tekst jednolity z 2004 r. – Dz. U. Nr 3, poz. 20 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity z 2008 r. - Dz. U. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity z 2006 r. - Dz. U. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. Nr 11, poz. 84, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 199, poz. 1671 z późn. zm.).
- Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielonych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M.P. Nr 19, poz. 231).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie

katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

Rozporządzenie zamieszcza rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych w wymienionych niżej grupach i podgrupach z przypisanym kodem klasyfikacyjnym:

- 06 07 01* - odpady azbestowe z elektrolizy
- 06 13 04* - odpady z przetwarzania azbestu
- 10 11 81* - odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła)
- 10 13 09*- odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo-azbestowych
- 15 01 11*- opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi
- 16 01 11* - okładziny hamulcowe zawierające azbest
- 16 02 12* - zużyte urządzenia zawierające azbest
- 17 06 01* - materiały izolacyjne zawierające azbest
- 17 06 05* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest

UWAGA: gwiazdka oznacza odpady niebezpieczne

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 lutego 2006 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. Nr 30, poz. 213).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2007 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych (Dz. U. Nr 101, poz. 686).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych do transportu odpadów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 236, poz. 1986).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu niektórych towarów

niebezpiecznych (Dz. U. Nr 237, poz. 2011 z późn. zm.).

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 124, poz. 1033).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 października 2008 r., zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 200, poz. 1235) (10.11.2008 r.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. 2004 r. Nr 257, poz. 2573 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2003 r., Nr 1, poz. 12).

Wartość odniesienia dla azbestu (włókna na m³) wynosi uśredniona 2350 µg/m³ w ciągu godziny i 250 µg/m³ dla roku kalendarzowego.

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu i sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. Nr 220, poz. 1858).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. Nr 191, poz. 1595).

W sposób nieselektywny mogą być składowane odpady:

Grupy 17 06 01* - materiały izolacyjne zawierające azbest

Grupy 17 06 05* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest

Oznacza to, że odpady obu grup mogą być składowane wspólnie, na tym samym składowisku odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Natomiast nie wolno tych odpadów mieszać i składować z innymi odpadami niebezpiecznymi.

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549).

Określa m.in. wymagania dotyczące składowania dla odpadów zawierających azbest, wymienionych w katalogu odpadów oznaczonych kodami: 17 06 01* i 17 06.05*.

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2004 Nr 71, poz. 649)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. z 2005 r. Nr 216, poz. 1824).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 stycznia 2005 r. w sprawie wzoru książeczki badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych, sposobu jej wypełnienia i aktualizacji (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 109).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 września 2005 r. w sprawie leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbestie (Dz. U. Nr 189, poz. 1603).
- „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” (POKzA) wieloletni program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski – przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 lipca 2009 r.
- Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera Zakład Epidemiologii

Środowiskowej – Sprawozdanie z realizacji pracy naukowej Pt. „Program naukowy dotyczący oceny zagrożeń populacji polski związanych z azbestem”.

- „Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla terenu województwa lubelskiego na lata 2009-2032”

Zarządzanie programem, monitoring i ocena wdrażania programu

Kompetencje Samorządu gminy:

- gromadzenie przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz przekazywanie jej do marszałka województwa z wykorzystaniem dostępnego narzędzia informatycznego www.bazaazbestowa.pl;
- przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, także w ramach planów gospodarki odpadami;
- organizowanie szkoleń lokalnych w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości bez korzystania z usług wyspecjalizowanych firm;
- organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w *Programie*;
- inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest;
- współpraca z marszałkiem województwa w zakresie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz opracowywania programów usuwania wyrobów zawierających azbest, w szczególności w zakresie lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest oraz urządzeń przewoźnych do przetwarzania odpadów zawierających azbest;
- współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest;
- współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację *Programu*;
- współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska).

Do zadań szczebla lokalnego należy:

- Uwzględnienie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w gminnych planach gospodarki odpadami,
- Współpraca z lokalnymi mediami celem rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest oraz wyroby z azbestem,
- Przygotowanie wykazów obiektów zawierających azbest oraz rejonów występującego narażenia na ekspozycję azbestu,
- Przygotowywanie rocznych sprawozdań finansowanych z realizacji zadań „Programu...”

Do zadań rady gminy należy:

- Przyjmowanie rocznych sprawozdań rzeczowo - finansowych z realizacji zadań „Programu...” oraz zatwierdzanie harmonogramu rzeczowo – finansowego na rok następny.

Sprawozdanie roczne winno być wykonane przy uwzględnieniu podanych poniżej wskaźników monitorowania.

L.p.	Wskaźnik	Jednostka
	A. Wskaźniki efektywności realizacji „Programu ...” i zmiany presji na środowisko	
1.	Ilość zdjętej zabudowy „eternitowej” – wytworzonych odpadów niebezpiecznych w zabudowie jednorodzinnej	Mg/rok
2.	Ilość unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.	Mg/rok
3.	Stopień usunięcia wyrobów azbestowych	%
4.	Stopień wykorzystania środków finansowych zaplanowanych na realizację „Programu...” w danym roku.	%
	B. Wskaźniki świadomości społecznej	
1.	Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz realizacji „Programu ...”	%
2.	Ilość i jakość interwencji (wniosków) zgłaszanych przez mieszkańców (np. co do sposobu wykonywania prac wynikających z Programu)	Liczba/opis
3.	Liczba, jakość i skuteczność kampanii edukacyjno – informacyjnej	Liczba/opis

Realizację zadań Programu objęto elektronicznym systemem monitorowania i sprawozdawczości, który został utworzony w latach 2004-2006.

Monitoring realizacji zadań Programu obejmuje gromadzenie, przetwarzanie i rozpowszechnianie informacji o usuwaniu azbestu i wyrobów zawierających azbest, w szczególności dotyczących:

- ilości usuniętych wyrobów zawierających azbest oraz wytworzonych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest;

- ilości składowanych odpadów zawierających azbest;
- lokalizacji istniejących i planowanych składowisk odpadów zawierających azbest
- i ich pojemności oraz stopnia wykorzystania;
- ilości i wyników przeprowadzonych inwentaryzacji oraz oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest i ich lokalizacji na terenie gmin, powiatów i województw;
- przedsiębiorstw posiadających uprawnienia do bezpiecznego usuwania azbestu;
- liczby osób pracujących w kontakcie z azbestem;
- liczby pracowników przeszkolonych do pracy w kontakcie z azbestem;
- podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego inicjatyw w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest;
- usytuowania miejsc o wysokim stężeniu włókien azbestu w powietrzu;
- ewidencjonowania zmian legislacyjnych dotyczących problematyki azbestowej;
- wdrażania technologii unicestwiania włókien azbestu w odpadach azbestowych.

Zbiór informacji o wyrobach zawierających azbest znajduje się w wojewódzkiej bazie wyrobów i odpadów zawierających azbest (WBDA) zamieszczonej na stronie www.bazaazbestowa.pl. na zlecenie Ministerstwa Gospodarki.

Monitoring realizacji „PROGRAMU” będzie prowadzony przy wykorzystaniu elektronicznego systemu zbierania, agregowania i przekazywania danych związanych z problematyką azbestową i epidemiologiczną powiązaną z zagrożeniem azbestem zintegrowany z systemem tworzenia mapy wirtualnej dla terenu województwa.